

Inhoudsopgave

Deel A - Introductie

Opleiding Sociaal werker

19

Werkproces B1-K1 Werken aan de kwaliteit van het dagelijks leven van mensen en groepen

Deel B B1-K1-W1: Onderzoekt de behoefte aan sociaal werk

Hoofdstuk 1 Doelgroepen in sociaal werk	33
1.1 Inleiding	33
1.2 Doelstellingen	33
1.3 Kinderen en jongeren	34
1.4 Volwassenen	35
1.5 Ouderen	41
1.6 Gezinnen	42
1.7 Mensen met een sociale hulpvraag	43
1.8 Mensen met een beperking	51
1.9 Samenvatting	54
1.10 Begrippenlijst	55
1.11 Eindopdrachten	57
 Hoofdstuk 2 Socialisatie	 59
2.1 Inleiding	59
2.2 Doelstellingen	59
2.3 Vormen van socialisatie	59
2.4 Primaire socialisatie: De naasten (het gezin/de groep)	61
2.5 Secundaire socialisatie: De omgevingsfactoren	65
2.6 Cultuur en cultuurverschillen	68
2.7 Culturele diversiteit	71
2.8 Intercultureel werken	73
2.9 Samenvatting	75
2.10 Begrippen	76
2.11 Eindopdrachten	77
 Hoofdstuk 3 Ontwikkelingspsychologie	 81
3.1 Inleiding	81
3.2 Doelstellingen	81
3.3 Ontwikkeling	82
3.4 Ontwikkeling van kinderen (0-12 jaar)	89
3.5 Ontwikkeling van jongeren (12-22 jaar)	94
3.6 Ontwikkeling van jongvolwassenen (22-40 jaar)	96
3.7 Ontwikkeling van volwassenen (40-65 jaar)	97
3.8 Ontwikkeling van ouderen (65 jaar en ouder)	98
3.9 Samenvatting	100
3.10 Begrippen	100
3.11 Eindopdrachten	102

Hoofdstuk 4 Observeren en methodisch handelen	103
4.1 Inleiding	103
4.2 Doelstellingen	103
4.3 Waarnemen of observeren	104
4.4 Objectiviteit en subjectiviteit	107
4.5 Methodisch werken met een observatieplan	112
4.6 Manieren van observeren	114
4.7 Observeren in de praktijk	116
4.8 Registreren, interpreteren en rapporteren	118
4.9 Samenvatting	123
4.10 Begrippen	124
4.11 Eindopdracht	125

Hoofdstuk 5 Communicatieve vaardigheden	127
5.1 Inleiding	127
5.2 Doelstellingen	127
5.3 Het communicatieproces	128
5.4 Communicatiedoelen	131
5.5 Soorten communicatie	132
5.6 Spreken (spreekvaardigheden)	139
5.7 Informatie, voorlichting, advies en instructie geven	140
5.8 Luisteren (luistervaardigheden)	143
5.9 Vragen stellen	147
5.10 Luisteren, samenvatten, doorvragen (LSD-formule)	150
5.11 Samenvatting	152
5.12 Begrippen	153
5.13 Eindopdracht	155

Deel C B1-K1-W2: Kiest samen met mensen een aanpak voor ondersteuning

Hoofdstuk 6 Wet- en regelgeving in het sociale domein	159
6.1 Inleiding	159
6.2 Doelstellingen	159
6.3 Vertrouwelijk omgaan met persoonsgegevens: AVG-proof	160
6.4 De Participatiewet	163
6.5 Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	165
6.6 Zorgverzekeringswet (Zvw)	166
6.7 Jeugdwet	167
6.8 Wet langdurige zorg (Wlz)	168
6.9 Wet verplichte ggz (Wvggz)	169
6.10 Wet zorg en dwang (Wzd)	169
6.11 Samenvatting	170
6.12 Begrippen	171
6.13 Eindopdrachten	171

Hoofdstuk 7 Ketenzorg, netwerk en partners	173
7.1 Inleiding	173
7.2 Doelstellingen	173
7.3 Informele en formele ondersteuning en zorg	174
7.4 Samenwerken in de ketenzorg	176
7.5 Cliëntenoverleg	176
7.6 Sociale kaart	178
7.7 Samenvatting	179
7.8 Begrippen	180
7.9 Eindopdrachten	181

Hoofdstuk 8 Ontwikkelt een plan van aanpak voor ondersteuning	183
8.1 Inleiding	183
8.2 Doelstellingen	183
8.3 Wat is een plan van aanpak voor ondersteuning?	184
8.4 Opstellen van een plan van aanpak voor ondersteuning	186
8.5 Uitvoeren, evalueren en bijstellen van de ondersteuning/begeleiding	196
8.6 Samenvatting	197
8.7 Begrippen	199
8.8 Eindopdrachten	199

Deel D B1-K1-W3: Versterkt de sociale basis

Hoofdstuk 9 Coachen en begeleiden	203
9.1 Inleiding	203
9.2 Doelstellingen	203
9.3 Coaching	204
9.4 Begeleiden en activeren	208
9.5 Intelligentie	210
9.6 Motiveren	214
9.7 Stimuleren en sociale vaardigheden	216
9.8 Empowerment	218
9.9 Samenvatting	220
9.10 Begrippen	221
9.11 Eindopdracht	222

Hoofdstuk 10 Begeleiden bij het opbouwen, ondersteunen en versterken van het sociale netwerk	223
10.1 Inleiding	223
10.2 Doelstellingen	223
10.3 De sociale kaart	224
10.4 Instrumenten om het sociale netwerk van cliënten in kaart te brengen	225
10.5 In kaart brengen van de draagkracht en draaglast van het sociale netwerk van de cliënten	230
10.6 Mantelzorgers	232
10.7 Vrijwilligersnetwerk	233
10.8 Wijkgericht werken	234
10.9 Cliënten met een sociale hulpvraag	237
10.10 Preventie	239
10.11 Samenvatting	240
10.12 Begrippen	241
10.13 Eindopdrachten	242

Deel E B1-K1-W4: Biedt praktische ondersteuning bij dagelijks functioneren

Hoofdstuk 11 Stimuleren van de zelfredzaamheid	245
11.1 Inleiding	245
11.2 Doelstellingen	245
11.3 Begeleiden bij een veilige, hygiënische en gezonde leefomgeving	245
11.4 Begeleiden bij eten en drinken (gezonde leefstijl)	252
11.5 Begeleiden bij digitale vaardigheden en mediawijsheid	254
11.6 Positieve gezondheid in sociaal werk	255
11.7 Eigen regie en zelfredzaamheid	257
11.8 Samenvatting	260
11.9 Begrippen	261
11.10 Eindopdrachten	262
 Hoofdstuk 12 Ondersteunen bij geldzaken en administratie	 263
12.1 Inleiding	263
12.2 Doelstellingen	263
12.3 Omgaan met geld	263
12.4 Begeleiding bieden bij de financiële administratie	270
12.5 Bezwaarschriften schrijven	271
12.6 Beroepsethiek	274
12.7 Samenvatting	274
12.8 Begrippen	275
12.9 Eindopdrachten	276
 Hoofdstuk 13 Begeleiden van cliënten met gedragsproblemen en gedragsstoornissen	 277
13.1 Inleiding	277
13.2 Doelstellingen	277
13.3 Ondersteunen en begeleiden van cliënten met een gedrags-/ontwikkelingsstoornis	278
13.4 Ondersteunen van cliënten met een verslaving	281
13.5 Ondersteunen van cliënten met hechtingsproblematiek	284
13.6 Benaderingswijze en begeleiding van cliënten met gedragsproblemen en gedragsstoornissen	288
13.7 Samenvatting	291
13.8 Begrippen	292
13.9 Eindopdrachten	293
 Hoofdstuk 14 Omgaan met crisissituaties	 297
14.1 Inleiding	297
14.2 Doelstellingen	297
14.3 Begripsomschrijvingen	298
14.4 Vormen van mishandeling, geweld en agressie	299
14.5 Risicofactoren voor mishandeling, geweld en agressie	301
14.6 Beschermende factoren tegen mishandeling	303
14.7 Wettelijk kader om elkaar te beschermen	304
14.8 Gevolgen van mishandeling, geweld en agressie	307
14.9 Stappenplan bij (het vermoeden van) mishandeling, geweld en agressie	309
14.10 Hulpverlenende instanties	310
14.11 Contact met betrokkenen bij het vermoeden van mishandeling, geweld of agressie	313
14.12 Preventie om mishandeling, geweld en agressie te voorkomen	320
14.13 Debriefing	321
14.14 Samenvatting	324
14.15 Begrippen	325
14.16 Eindopdrachten	326

Deel F B1-K1-W5: Zet een activiteit in om doel(en) te bereiken

Hoofdstuk 15 Groepsdynamica	331
15.1 Inleiding	331
15.2 Doelstellingen	331
15.3 Soorten groepen	331
15.4 Functie van een groep	333
15.5 Groepsprocessen	334
15.6 Begeleiden van groepen	340
15.7 Motiveren van een groep	345
15.8 Samenvatting	346
15.9 Begrippen	347
15.10 Eindopdrachten	348

Hoofdstuk 16 Organiseren van activiteiten die passen bij de doelgroep	349
16.1 Inleiding	349
16.2 Doelstellingen	349
16.3 Soorten activiteiten passend bij de doelgroepen	350
16.4 Duurzame activiteiten	354
16.5 Kostenbewuste activiteiten	356
16.6 Plannen en organiseren van duurzame en kostenbewuste activiteiten	358
16.7 Duurzaam en kostenbewust inrichten van de ruimte	360
16.8 Jaarprogramma opstellen: invloed van seizoenen en feesten	361
16.9 Aandachtspunten bij het begeleiden van activiteiten	361
16.10 Samenvatting	362
16.11 Begrippen	363
16.12 Eindopdrachten	364

Deel G B1-K1-W6: Komt op voor de rechten van mensen

Hoofdstuk 17 Mensenrechten en maatschappelijke thema's	367
17.1 Inleiding	367
17.2 Doelstellingen	367
17.3 Armoede en armoedegrens	368
17.4 Problematische schulden	371
17.5 Sociale armoede	375
17.6 Dakloosheid	376
17.7 Sociale uitsluiting	378
17.8 Discriminatie	381
17.9 Huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag	383
17.10 Immigranten	386
17.11 Laaggeletterdheid	387
17.12 Samenvatting	389
17.13 Begrippen	390
17.14 Eindopdrachten	391

Hoofdstuk 18 Gesprekstechnieken	393
18.1 Inleiding	393
18.2 Doelstellingen	393
18.3 Gespreksdoelen	394
18.4 Gesprekstechnieken	394
18.5 De opbouw van een gesprek	400
18.6 Soorten gesprekken	401
18.7 Motiverende gespreksvoering	405
18.8 Online en telefonische hulpverlening	406
18.9 Samenvatting	408
18.10 Begrippen	409
18.11 Eindopdracht	410

Hoofdstuk 19 Cliënt ondersteunen bij communicatie met overheidsinstanties	411
19.1 Inleiding	411
19.2 Doelstellingen	411
19.3 DigiD: Toegang tot online (overheids)instanties	412
19.4 Cliënt ondersteunen bij communicatie met de Belastingdienst	412
19.5 Cliënt ondersteunen bij communicatie met DUO	415
19.6 Cliënt ondersteunen bij communicatie met de zorgverzekeraar	416
19.7 Samenvatting	418
19.8 Begrippen	419
19.9 Eindopdrachten	420

Deel H B1-K1-W7: Evalueert de aanpak voor ondersteuning

Hoofdstuk 20 Reflecteren, evalueren en feedback	425
20.1 Inleiding	425
20.2 Doelstellingen	425
20.3 Reflecteren	426
20.4 Evalueren	428
20.5 Feedback	430
20.6 Samenvatting	436
20.7 Begrippen	437
20.8 Eindopdrachten	437

Kerntaak B1-K2 Werken in een organisatie en aan de eigen beroepsontwikkeling

Deel I B1-K2-W1: Voert het beleid uit

Hoofdstuk 21 Het beleid van de organisatie	443
21.1 Inleiding	443
21.2 Doelstellingen	443
21.3 Beleid: meer dan regels alleen	444
21.4 Beleid: uitvoeren in de praktijk	445
21.5 Beleid: uitgelegd	450
21.6 Samenvatting	452
21.7 Begrippenlijst	453
21.8 Eindopdrachten	454

Hoofdstuk 22 Werken aan kwaliteit	455
22.1 Inleiding	455
22.2 Doelstellingen	455
22.3 Kwaliteitszorg	456
22.4 Protocollen	458
22.5 Risico-inventarisatie en -evaluatie	459
22.6 Arbowetgeving	460
22.7 Samenvatting	462
22.8 Begrippen	463
22.9 Eindopdracht	464

Deel J B1-K2-W2: Voert administratieve taken uit

Hoofdstuk 23 Rapporteren en documenteren	467
23.1 Inleiding	467
23.2 Doelstellingen	467
23.3 Rapporteren	467
23.4 Registreren en administreren	469
23.5 Interne gegevens registreren en administreren	471
23.6 Documenteren en archiveren (van rapportages)	473
23.7 Privacyregels/AVG	474
23.8 Samenvatting	476
23.9 Begrippen	476
23.10 Eindopdrachten	477

Deel K B1-K2-W3: Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling

Hoofdstuk 24 Werken aan je eigen professionele ontwikkeling	481
24.1 Inleiding	481
24.2 Doelstellingen	481
24.3 Beroepshouding	482
24.4 Professionele werkhouding	485
24.5 Professionele eigenschappen	488
24.6 Sociale vaardigheden	489
24.7 Functionele vaardigheden	490
24.8 Assertief gedrag	490
24.9 Intervisie	495
24.10 Op de hoogte blijven van actuele ontwikkelingen in je vakgebied	497
24.11 Samenvatting	498
24.12 Begrippen	499
24.13 Eindopdrachten	500
Hoofdstuk 25 Samenwerken in een team	501
25.1 Inleiding	501
25.2 Doelstellingen	501
25.3 Teamvaardigheden	502
25.4 Samenwerken	508
25.5 Vergaderen en overleggen	509
25.6 Conflicten in een team	514
25.7 Samenvatting	521
25.8 Begrippen	522
25.9 Eindopdracht	522